

Nedėlinis laikraštis
"LIETUVA"
 Išeina kas penktą dieną, Chicago, Ill.
 Prenumerata ant metų:
 Amerikiečiai \$2.00
 Užsariai \$3.00
 "Lietuva" spaudina Kulgas, Konstitucijos ir kitiems dalykams lietuviškai, lenkiskai ir angliskai.
 Užsirašant "Lietuva" reikia drąsiai ir preciziškai rašyti. Pristatomi pinigais adresuoti taip:
A. OLSZEWSKIS,
 Chicago, Ill.
 Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
 Published every Friday, at Chicago, Ill.
 Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
 Subscription \$2.00 per year.
 All communications must be addressed to:
A. OLSZEWSKI,
 224 33rd St., Chicago, Ill.
 Sub-Station No. 60.

Nr. 11

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 16 Kovo (March) 1900 m.
 ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas VIII

Politiszkos žinios.

Amerika.

Kova partijų sėdė Kentucky dar labiau pasikėlė, dabar dalykai teip stovi, jog menka prieštastis gali pagindyti kraujo praliejimus. Šalininkai užmuszto gubernatoriaus pasirūpino vėrančius ant kelių republikonizkos partijų urėdinkų, kariuos apkaltina už dalyvavimą užmuszto demokratizkos gubernatoriaus Goebelio; du isz tokių urėdinkų: walsztijos sekretorių Powersą ir buwų sekretorių Finteeą suareztawo; kiti apskūsti pasislėpė į kapitolių, kur priilanki republikonizkam gubernatoriui Taylorui milicija juos sorgati ir neduoda suareztuoti. Taylor iszdarė rusztą su paliepimu paleisti ir suareztuotus urėdinkus, bet žinoma, jo paliepimo ne klausys tie, kurių rankose yra suareztuoti, kuriuos suėmė, kada jie persirėdė stengėsi pabėgti. Kalba dabar, buk republikonai nutarė suareztuoti ir demokratizką gubernatorių Beckhamą. Republikonai sutraukė ant dabojoimo jų rankose esančios kapitaliaus daugiaus'jiems priilankios milicijos. Demokratai teipogis iszleido jau surasztą su priilankių szalininkų ir szaukia juos stoti no ginklu. Stowint wienoj wietoj dwiejų priiszingų partijų milicijai, greitai gali užginti naminė karė. Ar pasiseks nuo jos apsi- taugoti, dabar nieks ne gali žinoti, tiek matyt, kad anarichija dwiejų gubernatorių sėdė Kentucky darne greitai pasibaigs, nors ir isz to ne butų kraujo praliejimų.

Ant Filipinų salų, ką dabar pripažysta ir pats amerikoni, ne truksta didelių pasikėlėlių pajėgų, yra partijos ginkluotų filipiniečių net po porą tukstanczių: tokių pulkų ne galima jau už paprastus žmogūdius laikyti. Toki dideli pulkai kaip kur ne laukia amerikonų, bet užpuola ant mažesnių miestų, kur yra amerikonizski garnizonai. Buwa atsitikimai, kad amerikonas su dideliu wargu pasiseka filipiniečių užpuolimus žumuszti. Susi- muszimai atsitinka nuolatai. Kur ateina didesnis amerikonų pajėgos, filipiniečiai pakawoja ginklus ir pasirodo newa amerikonų draugais, bet perėjus kareiviams, wėl griebia pakawotus ginklus ir gaudo transportus wežančius amuniciją ir walgį. Amerikonų paskirti isz cziabuwų urėdinkai ir wisi gywentojai pritaria pasikėlėliams, ir nekenczia amerikonų. Teip sako pats amerikoni, geras negu sėdintis Manillej jenerolas Otis susipažinę su sanlygoms ant Filipinų salų.

Ant salos Kubos iszkeliawo dabar Amerikos karės ministeris ant peržiurėjimo amerikonų parengtų urėdų. Gywentojai czia laiko susirinkimus ant pakėlimo protesto priešz popiežiaus paskirtą wirszininką, katalikizskų bažnyčių Magr Sparetti, italijonų. Kubiečiai mat ne nori turėti swetintautų wirszininku sawo bažnyčių. Protestus gywentojai siun- czia tiesiog pas popiežių.

Pietini Afrika.

Angliskose waldybose jau labai mažai pasilikio burų, jie sutraukę ant užatojimo kelio deszim- tį kartų didesnės lordo Roberts pajėgoms, kurias isiwėrė į Oranijos republiką ir traukia ant sostapilės tos republikos. Wien miestas Mafeking dar burų ap- gultas ir bombarduojamas, kur jie tikisi paimti, kol atakos pa- gelba. Paėmimu to miesto burai tikisi pakelti puolanczią sawo

žmonių dwasią. Tuluose apskri- cziuose anglizskų waldybų yra dar diktai pasikėlusį priešz Anglijos waldžią wietinių kolonistų holandizskos kilmės.

Anglizski laikraszciai pagar- sino, buk dėl paskutinių nepasi- sekimų užgimė nesutikimai tarp burų wadowų; dėl ty nesutikimų gubernatoriaus pasirūpino wāran- tus ant kelių republikonizkos partijų urėdinkų, kariuos apkaltina už dalyvavimą užmuszto demokratizkos gubernatoriaus Goebelio; du isz tokių urėdinkų: walsztijos sekretorių Powersą ir buwų sekretorių Finteeą suareztawo; kiti apskūsti pasislėpė į kapitolių, kur priilanki republikonizkam gubernatoriui Taylorui milicija juos sorgati ir neduoda suareztuoti. Taylor iszdarė rusztą su paliepimu paleisti ir suareztuotus urėdinkus, bet žinoma, jo paliepimo ne klausys tie, kurių rankose yra suareztuoti, kuriuos suėmė, kada jie persirėdė stengėsi pabėgti. Kalba dabar, buk republikonai nutarė suareztuoti ir demokratizką gubernatorių Beckhamą. Republikonai sutraukė ant dabojoimo jų rankose esančios kapitaliaus daugiaus'jiems priilankios milicijos. Demokratai teipogis iszleido jau surasztą su priilankių szalininkų ir szaukia juos stoti no ginklu. Stowint wienoj wietoj dwiejų priiszingų partijų milicijai, greitai gali užginti naminė karė. Ar pasiseks nuo jos apsi- taugoti, dabar nieks ne gali žinoti, tiek matyt, kad anarichija dwiejų gubernatorių sėdė Kentucky darne greitai pasibaigs, nors ir isz to ne butų kraujo praliejimų.

Ant Filipinų salų, ką dabar pripažysta ir pats amerikoni, ne truksta didelių pasikėlėlių pajėgų, yra partijos ginkluotų filipiniečių net po porą tukstanczių: tokių pulkų ne galima jau už paprastus žmogūdius laikyti. Toki dideli pulkai kaip kur ne laukia amerikonų, bet užpuola ant mažesnių miestų, kur yra amerikonizski garnizonai. Buwa atsitikimai, kad amerikonas su dideliu wargu pasiseka filipiniečių užpuolimus žumuszti. Susi- muszimai atsitinka nuolatai. Kur ateina didesnis amerikonų pajėgos, filipiniečiai pakawoja ginklus ir pasirodo newa amerikonų draugais, bet perėjus kareiviams, wėl griebia pakawotus ginklus ir gaudo transportus wežančius amuniciją ir walgį. Amerikonų paskirti isz cziabuwų urėdinkai ir wisi gywentojai pritaria pasikėlėliams, ir nekenczia amerikonų. Teip sako pats amerikoni, geras negu sėdintis Manillej jenerolas Otis susipažinę su sanlygoms ant Filipinų salų.

Ant salos Kubos iszkeliawo dabar Amerikos karės ministeris ant peržiurėjimo amerikonų parengtų urėdų. Gywentojai czia laiko susirinkimus ant pakėlimo protesto priešz popiežiaus paskirtą wirszininką, katalikizskų bažnyčių Magr Sparetti, italijonų. Kubiečiai mat ne nori turėti swetintautų wirszininku sawo bažnyčių. Protestus gywentojai siun- czia tiesiog pas popiežių.

Angliskose waldybose jau labai mažai pasilikio burų, jie sutraukę ant užatojimo kelio deszim- tį kartų didesnės lordo Roberts pajėgoms, kurias isiwėrė į Oranijos republiką ir traukia ant sostapilės tos republikos. Wien miestas Mafeking dar burų ap- gultas ir bombarduojamas, kur jie tikisi paimti, kol atakos pa- gelba. Paėmimu to miesto burai tikisi pakelti puolanczią sawo

sutaikymo kariaujančių pusų. Abudu prezidentai wienok reika- lauja pripažinimo neprigulmystės sawo republikų. Jeigu Anglija tas iszlygas atmetų, tai žada ka- riant iki paskutiniams žmogui. Prezidentas McKinley atsiliepė su tarpininkyste, bet Anglija jam atsakė, kad nepasirengusi yra pripažinti neprigulmystę republi- kų, todėl ir Amerikos tarpin- kystės priimti ne gali. Dabar didžiausius Transvaaliaus miestus: Pretoriją ir Jahanne- burgą drutina kelios apkasų ei- lėms ir rengia minas. Laikraszciai sako, kad burai pasirengę abudu miestu su wisais gywentoi- ris su wisais anglizskais nelais- wiais su minų papelba ismesti į padanges, jeigu ateitu juos an- glijoms atiduoti.

Lordas Roberts pranesė burų wirszininkams pasikęsdamas, buk burai pasinaudoja isz baltos wė- lawos ant prisiwiliojimo angliz- kų oficerų ir buk pats tą matę. Persegti todėl ir sako, kad jei- guburai dar syki į darytu, tai jis nežiūrės daugiaus ant parla- mentarizkos wėlawos ir apie priedastis to pranesz wisam swie- lawos ant prisiwiliojimo angliz- kų oficerų ir buk pats tą matę. Persegti todėl ir sako, kad jei- guburai dar syki į darytu, tai jis nežiūrės daugiaus ant parla- mentarizkos wėlawos ir apie priedastis to pranesz wisam swie- lawos ant prisiwiliojimo angliz- kų oficerų ir buk pats tą matę. Persegti todėl ir sako, kad jei- guburai dar syki į darytu, tai jis nežiūrės daugiaus ant parla- mentarizkos wėlawos ir apie priedastis to pranesz wisam swie- lawos ant prisiwiliojimo angliz- kų oficerų ir buk pats tą matę.

Wokietija.

Wokietijos randas sutinka, ant iszderėjimo žemdarbių balsų prie- uderėjimo kredyti ant padaugin- mo karizkos laiwyinės, parengti wisuose portuose peržiurėtojus ateinanczius isz Amerikos mėsos, kadangi, kaip sako, ant paliudy- jimų amerikonizskų waldžią už- sitikėti ne galima. Randas sako, buk toksai peržiurėjimas bus s- zioje karėje pasiekė jau isz wisio 15677 žmonių, kuriame tai skait- tiuže yra: 2418 užmusztų, 8747 paszauti, 1029 pasimyrę nuo ligų ir 3468 paimti į nelaiswę. Kiek iki sziol nužudė burai, nežinia, bet kad jų yra daug mažiaus, ir tie tiek žmonių nužudyti negalėjo.

Nataliuje dar, turbūt, likosi da- lis burų, kadangi pulkaunikas Bethume turėjo su jais gana kar- sztą susitikimą, bet kad anglijo- nai neturėjo kanuolių, tai negalė- jo burų įweikti ir turėjo grįžti at- gal per upę Tagela.

Laikraszciai garsina, buk pre- zidentai abiejų republikų atsi- szaukė į Anglijos randą su pra- szymu užbaigimo karės, bet kad jie reikalauja pripažinimo wisiz- kos neprigulmystės abiejų repu- blikų, tai Anglijos randas buk praszygus iszjuokė. Mieste Pre- torijoj susiwažiawo prezidentai abiejų kariaujančių republikų, ant susirinkimo pakwietė ir swetimų krasztų konsulius ir pra- szė jų praneszti sawo randams, jog lygiai Transvaaliaus, kaip ir Oranijos republika geidžia san- daros ir praszio kitų wiespatys- czių pasiulyti tarpininkystę prie

anglizską wėlawą. Kadangi ran- dą už tą atsitikimą perprasze- tuojaus konsulius, tai tas ne pa- gimdė didesnių nesutikimų tarp Anglijos ir Prancuzijos. Laik- rasztis "Figaro" wienok perser- gęsti prancuzus ir liepia nesierzi- ti per daug, jeigu ne nori karės. Užgimus nesutikimams tarp Prancuzijos ir Anglijos už Fasz- dą, kaip sakė minėtas laikrasztis, tik pasiprieszinimas Anglijos ka- ralienės praszalino karę; dabar gi dėl iszjuokimų karalienės, ko nesigali prancuzizski laikraszc- ziai, karalienė jau neprieszyz, jeigu atsiras proga karės pradė- timui. Tą wienok žino gerai wisi prancuzai, kad Anglija nesipur- tys nuo karės, jeigu matys, kad lengwai galima Prancuziją per- galėti. Anglizski ministeriai wienok gerai žino, jog pradėjus karę su prancuzizska laiwyne, kurią gal ir ne sunkiausai butų pergalėti, reiks kariuoti Azijoj ir priešz Maskolijos žemės kariau- p, o czia jau neitu teip labai leng- wai. Todėl karė butų ir nepa- rajai gana pawojinga. Kol Pran- cuzija eina isz wien su Maskolija ir kol Anglija ne ras galingų pa- tui. Ar tasai swietas pripažys Robertui tiesą pildyti prižadėji- mų, galima abejoti: nors randai į tarpą ir nesikisztų, bet dori žmonės ne pripažys už teisingus anglizsko wadowo motywas. Ne tik burai, bet ir swietimi konsu- liai szioje karėje jau ne kartą garsino iszrodydami, kaip angliz- ki karės wėlawai lauzo ir mynioja nutarimus ciwilizuotų tautų; ant plikto jie ne kartą wartojo ir par- damentarizką wėlawą. Kadangi wisose karėse, kur tik anglijonai- jas wėdė, niekur nepasirėdė su- žmogizskesniais jausmais, bet pjowė sawo praszus net ten, kur ne reikia; žwerizskai elgsi ir lordas Kitchener su derwisais, tai wisi doreni žmonės ne burus, bet anglizskus wirszininkus nus- dys kaip be jokių žmogizskos jausmų karės wėdėjus. Apie žwerizskumą anglizskų jenerolų žino ir randai ciwilizuotų kras- tų.

Maskolija.

Maskolijos randas suszaukė ka- rianuos rezervas ir wisus pirma- paleistus kareiwius. Kaip sako, wisa ta rezervas kariauna bus isziustuata ant Afganistano rubėdų, kur laukiami yra karės su Angli- ja. Anglija sutraukė teipogi 70000 kareiwų į Beludžistaną ir į Quetta, ant Afganistano rubė- žius nuo Indij. Afganistano pasiuntinys atkako į Londoną ir wardu to krasztu waldono isz- reiszė sawo pritarimą Anglijai, padėjo net duoti ant karės Af- rikoj tiek kariaunos, kiek Anglija reikalauja. Maskolija wienok labai tiki, kad tas Afganistano waldono pritarimas eitu isz tikros szirdies.

Japonija teipogi ginkluojasi. Jos ginklawimaisi labiaus Masko- liją gali stabdyti negu Afganista- no waldono pritarimas Anglijai. Tuli maskolizski po rando įtekme iszeinanti laikraszciai kalba apie naudingumą susirizimo su Japo- nija. Jeigu tas atsitiktų, tai ži- noma, Anglijos padėjimas butų ne geriausias, Azijoj ji ne ant- twirtu stowėtu kojų.

Isz Lietuvos.

Isz Kalwarijos.

Mūsų kalėjime dabar maskolii- nės gimnazijos kokių įtaisė, nes u- kimszo į jo urwus kelis kaiminių mokyklų mokinčios (lietuwis). Tik klausykite, kiek jų czia da- galwijų gali daugelis wokietčių užsikrėsti ta liga. Priesz rando užmanymą wienok kelia protes- tus mėsos prekėjai, mėsininkai, so- cijalistai ir progresistai, kadangi įwedant nors mažiausius spunki- nismus mėsos prekystoj, jos pre- kės pakils, beturcziams ypacz sunku bus mėsą nusipirkti.

Nežiurint ant gerinimosi ran- do žemdarbiams, dabartinėj par- lamento sesijoj ne paduė ant už- gyrimo klausymo padauginimo wokizskos karizkos laiwyinės. Klausymas tas, nors ciecoriui la- bai ne patinka, nustumtas ant ru- deninio parlamento susirinkimo.

Prancuzija.

Prancuzizski laikraszciai ko- lioja toliaus anglijonus, siundo priesz juos. Darbas tas iszduoda waisius: mieste Bordeaux jauni- waikiniai iszdaudė langus angliz- ko konsulato, sudraskė iszpliekė

mėgos apie du pundeliai lietu- wiszkų rasztų, pertai ir paėmė. Tada atrasta buwo pas jį 224 egzemplioriai U-ko, kelios de- szimty. Warpo, Sapnininkai du, ale jam priekaitė tik Ukinkus, apie V-pus ir Sapnininkus nebu- wo į protokolą įtraukta, turbūt dėl to, kad Rimsza teisinosi, buk V-pus jam zemskis įkisęs. Rasta dar apart ty knygtė su užra- szais, kur užrasztas labai daug prawardžių, su kuriomis Rimsza gerai isz teisinio, bent nieko nei- kizso.

Apie kelis mėnesius Rimszą laikė tikrame urwe. Kambariu- kas mažiukas, langas mažas, la- bai augztai; ten szalta, tamsu ir drėgna. Yra tik du tokiu kamba- riu kalėjime ir juodu paskirti politizskiems kaliniams. Per ty- rinėjimą, žandarai, kaip pratę yra, gsdino Rimszą wisai, kad tik iszduotų kitus, kad pasakytų, kam dalino laikraszczius, kas skaito juos? Klausinėjo, ar ne matė Broliai ir Seserys (atsisau- kimų), ypacz gi kwotė, ar nepa- žįsta Winco Paliukaiczio buwusio Wilkawiszko mokytojo. Mat žandarų miuta, kad rasti pas Rim- szą laikraszczių Paliukaiczui bu- wo paskirti.

Be to da paminėtas yra kwo- timas Juozo Jasacizio. Jį wisai žadėjo žandarai paleisti, kad tik pasakytų, kas skaito liet. laik- raszczius. Tasai iszapadino tokius tris, ale jau numirusius.

Uk.

Isz Wilkawiszko.

Nueinu andai ant jomarko. Žiurį—daugybė wyrų su bal- toms naujoms wėltinėms kepurė- mis, nė baltgudžių koki. Klau- sius wieno, kur gawo tokią nema- tytą kepurę. Ugį—sako — mas- koliai už 20 kapeikų nuwėlė. Tai gi pasirodo: atkeliawo isz Maskolijos apie 10 maskolių, isz- eiskyratė po kaimus ir į trumpą laiką priwėlė begales kepurų, batų. Ir czietai maskoliai pasi- rodė apskrusniais už lietuwis. Ta deszimtis maskolių jug ap- cizai pinigų paėmė. Musizskiai gi, tik dwijasi ir pawydi, matydami kaip maskoliai už wisai menką darbą gėrą pinigų renka. Teisybė, pasakoj man, kad tuli lietuwi- ai irgi iszsmoko wėlti kepurės ne menkiaus už tuos maskolius, alb kas isz to, kad jie, sau nusiwėlę, daugiaus neušėmia tuo darbu, ir nę kelių metų, suplyezus szio- kos kepurėse, bene turės wėl mas- koliai ateiti kepurų mums priwėlti.

Uk.

Isz Sintautų, Naumiesczio pawieto.

Rudenį (rugėjo mėn.) kamiso- rius Naumiesczio paw. peržiuri- nėjo knygas Sintautų walscziaus rasztinyzioje ir rado nepritinkan- tias knygtes tik nauda apturės, nes ne wisi dar žinojo, dabar gi jau žinos. Užtai kuningai, mus keikdami, knygas platin- tiuos pinigus. Iszayk sakė rei- zeliwiczius buwo bebaigęs Wei- werių kursų eiti; taigi, gali sa- kyt, szeszi mokytojai dabar Kal- warijoj sėdi, tik wienas Parszai- tis ne wiewerinis, nė isz VIII klasos Starapolės gimnazijos palaike, dabar d. 20/8 gruodžio 1899m. paleido, nes parėjo nuo ministerij nusprendimas iszskelti jam į Maskoliją ant 2 metų. Sziauom tarpu jis apsirinko apsi- gawimo wietą Odesoje. Akwa dabar kokią kaltę ant jo iszrado?

Uk.

Isz Mintanjos.

Pabaigoj praitų metų wieną wakarį įsiwėrė į butą mokin- tinių gimnazistų gawia žandarų (apie 10). Tuoj apstoję wisas du- ris, ir pulkaunikas žandarų sa- kio, kad pas wisus krėses. Mo- kintiniai baisiai persigando: jiems dar neukomet nepasitaikė sutikti akis į akį su raudonsiliais. Ne- žino, ką daryti... Tuomet wie- nas waikinas pasako žandarams:

"Czia gywena mokintiniai, o pas mokintinius, be daleidimo gimna- zijos waldžios, negalima krėsti." Bet pulkaunikas ant to nepaiso ir pradeda klausinėti kiekwieno pawardžių. Mokintiniai isz bai- mės pasakė sawo pawardes, nors jie turėjo pirma paklausti, ar pas wisus bus krata, ar tiktai pas ką nors wieną ir ar turi daleidimą krėsti? Czia buwo tuo tarpu atėjęs wienas sweczias. Jis nori iszeiti, bet jo nebeleidžia. Jisai sako, kad jam butina reikia isz eiti, bet žandarų pulkaunikas jo wis neleidžia ir pasako, kad jis pirma iszkrėjęs jį. Iszkrėtė wai- king, nieko nerado ypatingo, bet ir tuomet dar nepaleidžia: reikia laukt galo. Tas sweczias turėjo tiesz nesiduot krėst, o juo labiau, kad jisai nieko rankose neturėjo, ką daryti... nesuprato... na, ir iszkrėtė jį. Dabar dar gali skų- ptis. Paskui pradėjo krėsti daik- tus Stanionio. Jisai czia mokina- si priwatiszka ir rengiasi iszda- winėti po kalėdų ekzaminą ant aptiekorizko liudijimo. Pas jį iszkrėtė wisas daiktus ir rado knygtelę: "Maskolių waldžia ir žmonės", daing: "Szauksmas", kelias pasakas ir knygtelę su už- raszais. Stanionis, kratą pas jį žandarams bedarant, teipgi blo- gai pasielgė: jisai parodė jiems wisas sawo szrynes, kiek tik turėjo. Jei kas turi kokią skryne- lę ir žino, kad ten yra kokia kny- gtė, tai tegul tos skrynelės wi- szizskai nerodo!

Iszkrėtusi policija Stanionį, daugiau nieko nebekrėtė. Matyt, kad turėjo daleidimą krėsti tiktai pas Stanionį. Tą waikną paėmė su sawim ant tirinėjimų. Kuomet jį paleis, nežinia; gal ilgokai pa- laikys: matot, jį kaltina teip gi už lipinimą atsiszaukimų Auk- mergėjų. Bet jisai wisizskai ne- buwo iszwažiawęs isz Mintanjos ir dėlto negalėjo ten iszlipinti. O kaltina jį dėlto, kad suziuo- pė jo laiszką, kurį jis raszė pas sawo draugą Miszkinį. Tame laiszke buwo paduota roda, kaip elgtis jam su mokyklos perdėti- niu, kur rasztyti skundą ir tt. Na, tai dabar policija mislija, kad tas Stanionis buwo nuwažiawęs Auk- mergėn pas sawo draugą ir iszi- pino tuos atsiszaukimus.

Kiti mus krasztu lietuwiui ne- nusiminė ir dar labiau griebiasi už darbo.

Uk.

Isz Sziaulių.

Neseniai kunigas J. per pamok- slą iszkeikė paplitusias mus pu- sėje lietuwiszkas knygtes ir jų platintojus, ypacz prokeiksmu keikėsi kuningėlis už szias kny- gėles: "Palmazonas" "Wieszės Jezaus Kristaus pas Popiežių, Pijų IX", "Ar yra baudžiawa?" ir dar kt. Bet isz tokių pamokslų tos knygtės tik nauda apturės, nes ne wisi dar žinojo, dabar gi jau žinos. Užtai kuningai, mus keikdami, knygas platin- tiuos pinigus. Iszayk sakė rei- zeliwiczius buwo bebaigęs Wei- werių kursų eiti; taigi, gali sa- kyt, szeszi mokytojai dabar Kal- warijoj sėdi, tik wienas Parszai- tis ne wiewerinis, nė isz VIII klasos Starapolės gimnazijos palaike, dabar d. 20/8 gruodžio 1899m. paleido, nes parėjo nuo ministerij nusprendimas iszskelti jam į Maskoliją ant 2 metų. Sziauom tarpu jis apsirinko apsi- gawimo wietą Odesoje. Akwa dabar kokią kaltę ant jo iszrado?

Uk.

Neužilo bus įsteigta nauja amatninkų mokykla. Paszalpa duos miestas. Wyresnybė norė- jo įkurti 3 klasų miesto mokyk- lą ir siulyjo miestui ją užlaikyti. Miestas atsisakė, teisindamasi tuom, kad jam reikės duoti pin- gų ant amatizskosios. Dar gerai, kad pinigų pritruko, o teip butu- me sulaukę da wieną naują szalti- nį maskolystės.

Uk.

Isz Aukmėrgės, Kauno gub.

Sodiečiai parapijony Auk- mergės kalba lietuwiszka; wien tik mieszonys nusiduoda nesuprantanczius lietu- wiszka, bet bažnyczioje wisa diemwaldystė ir pamokslai alie kami tiktai lenkizskai. Noseniai buwo sukilę sodiečiai ir norėjo įwesti lietuwiszką kalbą bažny- czion, bet nepasisekė, nė prisi- jo suiremti su sawo klebonu Raczkausku, kuris lietuwiszką kalbą skaito už "klapų" ir už "pagonizską". Klebonas laikė pusę mieszonį ir jie gawo wir- szų: lenkizka kalba telegywuo- ja bažnyczioj. Parapijonis su- kurstė reikalauti įwedimo lietu- wiszkos kalbos bažnyczion jauniejie kunigai: Szleiwys ir O- pulkis. Szleiwj dabar iszkėlė ki- ton parapijon, žinoma, už priju- timą lietuwiams, o Opulkis da te- byr. Kleboną teipgi iszkelia Kuržemėn, nes parapijony kai- mierziai dawė ant jo skundą pas wyskupą.

Beje, perėjusiam mete po wa- kaczij emė wėsti katalikus mo- kintinius Aukmėrgės mokyklos eiti ant molestwas, kuri buwo atliakoma, per carizskas szwentes mokykloj. Keletas waikų nėjo ant: "molestwas". Po "molestwas" Paniuticzas, perdėtinis mokyklos, suszaukė nebuwusius mokintinius ir emė tyrinėti, kas prikalbinėjo juos neiti. Maži waikai tuoj wienas kitą iszdawė, o Paniuti- czas teip emė duot aniems drę- suoliams per weidus, kad wienas net apalpo. Mokinčios rėkė, szaukė, kad už toki pasiprieszi- nimą pasodys waikus kalėjiman, isawarys Siberijon. Bet nubau- stieje skaudžiai mokintiniai neta- bai nusiminė: jie nusuntė skundą ant Paniuticzos pas ministerį ap- szwietimo. Patrys apie tą skun- dą Paniuticzas, norėjo kaip nors iszsisukti isz bėdos. Czia jam padėjo minėtasis klebonas Raczkauskas. Jisai praneszė Paniu- cziui, kad mokintiniai turi lietu- wiszkų knygy, kurias gawo nuo kunigų Szleiwio ir Opulkio. (Mat klebonas baisiai supykęs ant Szl. ir Opul., nės jie padėjo kai- miecziams kariuoti su juo.) Pas mokintinių padarė kratą, ir pas nekurius rado paweikslėjus, duotus jiems ant atminties kun. Szleiwio, lietuwiszkų maldakny- gių ir sziaip keletą knyguozų.

Uk.

Isz Paswalio, Kauno gub.

Nedėdienais jau nuo wasaros Adynos yra lietuwiszka gieda- mos. Teip gi lietuwiszkas gies- mes giedoj ir per procesijas de- wintinių dienose. Aplink kitose parapijose lenkizską kalbą minė- tose giesmėse wis dar tebeuži- laiko. (Ukinukas.)

Paspartal perėjimui ru- bežiaus.

Iki sziol gywentojai Prusų Lietuwos, parabežiawo nuo Mas- kolijos galėdawo, paėmę nuo pa- szymas apie daleidimą pastatyti "Amerika Partyje" ant naudos mērgiazių gimnazijos. Trockis, general gubernatorius, kuris, kaip sako tuli lengwatikiai, newa esys priilankus lietuwiams, neda- leido. Ot ir jo priilankumas!

per rubėžių žmonių, bet reikalauja, idant apart wokiszo teksto, būtų ant korcziukės ir maskoliz-kas; kadangi Prusų waldžios su maskolizka kalba korcziukiu ne turi, tai per tai parubėžių susine-szimai wisi likosi pertraukti. Reikia čia pridurti, kad ir ant maskolizskų paspartųėjimui i Prusus nėra wokiszo teksto ir nors wokicziiai maskolizskų lile-ry ne pažįsta, bet ne stabdė mas-kolizskams pawaldiniams perėjimo per rubėžių, nors tie kaip ka-da Prusų žandarams parodydavo etiketę nuo muilo su maskolizsku ereliu wietoj pasparto. Žnoma, atmokėdamos Maskolizai, Prusų waldžios reikalauja, kad ant mas-kolizskų paspartų būtų ir wo-kiszkas tekstas.

Lietuvos dvarponius a-pėmė baimė.

Kadangi Lietuvoj ir Lenkijoj darbininkų uždabiai teip menki, kad iz to žmogus su szejmyna negali iszmisti, tai daugumas darbininkų kraustosi i kitus krasztus geresnių uždabijų jieszkoti, o per tai Lietuvos dvarponius ne gau-na užtektinai darbininkų ant ap-dirbimo laukų. Dabar jie atsi-saukė i waldžias, kad jos, ant palengwinimo jiems gawimo pigių darbininkų, apstabytų iszejwystę. Mums rodosi, kad ne waldžij ga-lėję sulaikyti, kadangi jos ir be dvarponių atsisaukimo stabdė iz wisių pajėgų, o wienok ap-stabyti ne galėjo. Jeigu Lietu-wos dvarponius ir fabrikantai no-ri, kad žmonės iz drėgynės nesik-rausytų, tegul jiems suteikia uždabius tokius, kokius gauna jie swetur, o waldžios tegul du-da tokių laiswų žmonėms, kokia yra kituose krasztuose. Be to waldžios ne sulaikys iszejwystės.

Naujas paczto padawady-jimas.

Maskolizskas pacztas ant galo nuo balandžio mėnesio įveda "money orderius" ant siuntimo pinigų per pacztą lygini Maskoli-jos widiuorose, kaip ir iz wubrė-žų. Kadangi wienok "money orderis" bus iszmokami ne ant paczto tik rando kasose, tai iz to naujo padawadyjimo galės naudotis žydai, kurie, žinoma, už atsakančių mokėsi iszmainsi žmonėms atėjusius "money orderius"; jeigu juos mainys ir pa-czto užeizėjtojai, tai teipogsi lups nuo žmonių kyszius.

Žydai Wilniaus gub.

Lietuwoj miestai ir miesteliai žydų apgyweniti, net jos sostapi-lė, mieste Wilniuje, daugias yra žydų negu krikscziionių wisiokių tikėjimui drauge. Pagal pasku-tinį žmonių suskaitymą, wisių Wilniaus gubernijoj yra iz wiso 245362 žydų, taigi septinta da-lis wiso gywentojų skaitliaus. Miestuose: Wilniuje, Wileiko, Dianoj, Druojų, Lydoj, Aszmė-nuose, Radoszkowicuose, Szwen-tėnosie ir Trakuose žydų yra 115000, taigi daugias negu pu-sė gywentojų. Kauno, Gardeno ir Suwalkų gubernijose rods žydų truputį mažias negu Wilniaus gub., bet wisi daugias negu deszimta dalis wisių gywentojų.

Isz Londono. Anglijoj.

Pabaigoj pereitų metų susitwė-rė čia lietuwiszka mokalsizka "Szwiesos" draugystė, kurios mieris turėjo būti: stengtiesi ap-siszwiesti ir platinti apszwietimą, įsteigti knygyną ir tt. Mierių tų wienok ne iszpildė, kadangi pradėjo žengti kitokių keliu; wieton platinti apszwietimą ir stengtiesi apszwiesti, užsimein waryti wien bizių. Wos praslinko keli mė-nesiai po užėjėjimui draugystės, kilo nesutikimai tarp tų sanarių. Pirmiausiai draugystė pradėjo neužkėsti wieno sawo sanarių, p. Baronaiczių, kuriai buvo pirmutiniū jos uždėjumai. Ant susirinkimo atsiuwasio 14 d. sawio wienas iz draugystės sanarių atsiliepė, jog Baronaicis ne gali būti draugystės sanariu, ka-dangi jis, pardawinėdamas laik-raszczius ir knigas, gadina drau-gystei bizių, daro jai konkurenci-ją, per ką ji ne turi tiek pelno iz pardawinėjimo knygų, kiek tikėjo; norėjo jam uždarausti pardawinėti knigas ir laikraszczius. Kadangi wienok Baronaicis tą darė priesz-

užimegimui draugystės, tai su prantama, jog ant uždraudimo nepai-č. Keli draugystės sanarijai, norėdami užkėnti Baronaicziui, par-ikwietė kiek laikraszczių ir knygų iz Tilžės ir pradėjo pardawinėti, bet su tuom ne daug užkėntė Baronaicziui ir naudos draugystei ne atg-beno, kadangi met pinigų už parduo-tus rasztus neatiduoda i drau-gystę, bet sau pasilaiko. Taigi draugystė, norėd ma užkėnti neužkėntiamam sanariui, pati pagimdė tik dar daugias konku-rentų ir per tai sau dar labias užkėntė. Ant to wienok nesuti-kimai nepasibaigė. Neužkėda-mas Baronaiczi, draugystės ka-sierius pradėjo ne ateiti ant susirinkimų, o jo draugai atkalbinėjo sanarius ir stengėsi "Szwiesos" draugystę iszgriauti; isztikro jiems pasiekė atitraukti kelis sanarius. Baronaicis, matyda-mas, jog dėl jo ypato prieszinin-kai stengiasi iszgriauti draugystę, pats iz jos pasitraukė. Per jo pasitraukimą wienok waidai ne isznyko. Kasierius pradėjo kal-bėti, kad jis užgrėbęs kasą, atim-ses iz jos sawo ir sawo brolio i mokėtus ir paaukautus pinigus. Iszmintingeni sanariai, supratę, kad su draugyste ne gerai, ant 16 d. wasario susaukė susirinkimą, ant kurio užkwiėtė ir kasierius į kasą, bet tas ant susirinkimo ne atėjo; nusitūtė kelis sanarius jo jieszkoti, bet ir tie ne galėjo surasti. Kaip tie waidai pasi-boigs, ar ardytojas pasiseks su tokiu wargu sutwerty draugystę iszgriauti, pamatysime wėliaus. Londonietis.

Isz Amerikos.

Parodymas apie Filipinų salas.

I New Yorką atkako filipinietis Lala, kurisai ant susirinkimo sa-lėj "Hebrew Institution" parodė stereoskopiskus paweikslus iz sawo tėwynės Filipinų; padaina-wo kelias tautiszkas filipinieczių dainas, kurios sawo gaidoms teip panaszios i lietuwiszkas, kad sė-dint iz tolo, rodosi, lyg kad dainuotu kas lietuwiszką dainą. Pagal iszaiszkiniimą "p. Lala, gy-wentojai Filipinų salų, teip kaip wisur, dalinasi i tris skyrus: didžturcius, kurie puikiai gywe-na, puikiai apsirėdę; widutinę luomą susidedanczią iz mažesnių prekėjų ir beturczių waiszczių-janczių pusnuogių. Triobos ant Filipinų, ypacz ant kaimų, iszė-mus turtingų klostorių ir baž-nyczių, dengtos sziaudais su gė-welias ant wirszaus. Žmonių darbai, budas dirbimo labai pa-nezi i darbus lietuwių tėwynėj. Lentas, teip kaip ir Lietuwoj, pjiujs uždėję medį ant ozių. Moterys iz wietinės linų weis-lės audžia audimus ant wisi to-kių jau staklių ir teip kaip Lie-tuwoj. Darbininkų uždabiai menki, widutinis uždabys yra 15c. už wiso dienos darbą. Pa-weikalai, kokius rodė, miestų, ro-dosi ne dailiaus, net pati alų sostapilė Manille ne puikiausai iszrodė, o jau ką kiti mažesni miesteliai, tai teip apdriskę, nu-skurę kaip ir tuli Lietuvos žy-diszkii miesteliai.

J. Naujokas.

Miega per 6 sanwaites.

NEW HAVEN, CON. Gywenanti čia mergina, Paulina Fitzgerald, miega jau per szeszas sanwaites ir per wisią tą laiką ne atidardė akių, ne isztarė žodžio. Namisz-kiai ir daktarai bandė ją prikel-ti, idant nors truputį pawalgytų, bet ne pasiseka. Dabar daktarai kada ne kada įpila mieganczių i gerklę pieno ir tuom palaiko gywybę. Minėta mergaitė tarnawo pas wieną tur-tingų moterį, kurdama peczių už-migo ir nuo to laiko ne gali jos prikel-ti. Dabar ji yra ligonbuty.

Netelsingai ant nuždymo nu-spręstas.

BOSTON, MASS. Czianyszczi-sudo likosi ant nuždymo nu-spręstas Edward Wise už žmog-žudystę. Wise, ant laimės, dar ne nuždytas ir sėdi Sing Sing kalinyj. Tuom tarpu dabar iz Anglijos atėjo telegramas, ku-riame paduoda, kad ten pasimirė amerikonas Sweeney, kurisai pa-pildė žmogžudystę, už kurią su-das ant nuždymo nusprendė Wise.

Kareiwis prigawejas.

ST. LOUIS, MO. Prof. O. M. Wood, klerkas rando kolekto-rius, gawo nuo wieno kareiwio nuo Filipinų laiszką su praszynu parupinti kuop daugiasiai netu-rinczių dabar ne jokios wertės buwasių konfeleratų iszleisčių po-pierinių pinigų, kadangi mat fili-piniecziiai ne žino, jog tie pinigai ne turi wertės. Kareiwis sako, jog uždirdo iki szioł už tokius be wertės pinigus \$1600, o norė-tu uždirdi daugias ir sugrįžti i Ameriką turtingu. Turbut tulj Amerikos kareiwų ypatiszkas yra supratimas apie ciwilizacijos platinimo budą tarp mažias ir wiližuotų, jeigu tą remia ant pri-gaudinėjimo mažias ciwilizuotų filipinieczių.

Maras.

SAN FRANCISCO, CAL. Chinisz-koj miesto dalij sweikatos už-weizdos daktarai užtko wieną ligonį, kurio ligi laiko už baisų azijatiszką marą. Ligonis tas yra chinietis. Dabar chiniszkoj miesto dalij laiko kwarantenoj ir ne iz jos nieks ne gali iszeiti, ne iz kitų miesto dalių nieks i chi-niszkoj miesto dalij ne gali ateiti.

Explozija.

PONYSTON, N. J. Czianyszczi-czių patronų dirbtučių Smith Fuse Co. atsitiko baisi eksplozija, kuri iszmėtė i padanges wisų dirbtuwę. Prie to keturiuos žmo-gystos likosi ant wietos užmusz-tos; sužeistų gi yra ne mažai, o tarp tų yra ir mirtinai sužeisti.

Nelaimės kastyne.

CLINTON, IND. Anglij kasty-nės Torrey atsitiko smarki gazy eksplozija, kurios 30 darbininkų likosi apkultų, o tarp jų yra ir želi pawojingai, gal mirtinai ap-kultai. Užgauti darbininkai wisi buvo lenkai ir italijonai; ar teip jų ne buvo lietuwių, nežinia.

WEL RENGIAI kraujo praliejimai. LEICHTHATCHIO, ALA. Likosi čia baltwėdžių užmusztas negras John Crosby. 1000 negrų apsi-rogus klerkas ir fengias baltwė-džiams atmokėti. Žinoma, balt-wėdžiai teipogsi kluojais. To-čias sanlygos greitai gal čia užgimti dideli kraujo praliejimai.

Gaisrai.

PHILADELPHIA, PA. Užsėdę čia trioba Shoenemany pardawi-nyciuos ant 8 ul. ir ugnis plati-noj teip greitai, kad kol atbėgo ugnasargiai, degė jau wisa tri-ba. Ugnis užgrėbė ir kelias kal-bymiszkas pardawinycias. Blė-dij padarytą skaito ant \$700000. Per sudegimį minėtų ir kaimi-nyciuos pardawinycių 100 wyrų, moterų ir waių neteko darbo.

LEAD CITY, S. D. Stautė čia didelis gaisras, kurisai isznaikino 50 namų. Blėd ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

NEW YORK. Ant kertės 14 av. ir Morris av. sudegė namai itali-jonų apgyweniti. Ugnyje pražu-wo 15 žmonių, daugiasiai wai-kių.

Nelaimės ant geležinkelio. PITTSBURG, PA. Prieszais Al-legheny, geležinkelio trauks ne-puolė nuo wiaukto ties Robin-son ul. Wagonų stabdėjas ir pec-kurys likosi užmusti, o wienas konduktorius pawojingai apkul-tas.

Isz darbo lauko.

VANDERBILT, PA. Cachren Coke Co. pakėlė darbininkų uždab-į nuo 75c. ant 85c. nuo pe-cziaus.

PHOENIXVILLE, PA. Darbo čia yra užtektinai, tik uždabiai menki: widutinis darbininkų uždab-is tik \$1.05 ant dienos.

CLARENCE, PA. Darbai ant Snow Shoe eina gerai ir kas tik dirbti nori, darbą greitai gauna. Uždabiai teipogsi ne menkiausiai.

JOULET, ILL. Darbininkai dirbanti prie tiltų Chicago ap-skritijj pakėlė sztraiką. Jie rei-kalauja po 40c. už darbo walan-dą.

NEW YORK. Dirbtuwės Jer-sey City Sugar House likosi už-darytos ir per tai 1000 darbininkų ne teko darbo.

MAHANAY CITY, PA. Darbai čia eina negeriausai. Readingo Co. kastyne dirba tik po tris dienas, po tris dienas bertainius per sanwaitę.

PITTSBURG, PA. Darbin-kams czianyszczių National Tube Co. dirbtuwų antru kartu pakėlė ant 10% uždabį. Tose dirbtu-wėse dirba 4000 darbininkų.

IRONWOOD, MICH. Darbai eina čia gerai, tas wien ne dir-ba, kas dirbti ne nori. Uždab-iai teipogsi ne menkiausiai, už dirba ant dienos \$2.00—2.50.

BOSTON, MAS. 4000 darbi-ninkų Naujos Anglijos granito kas-tynių rengia sztraiką, jeigu kas-tynių sawininkai ne pakels jų už-darbio ir ne sutrumpys darbo lai-ką.

FAIRMONT, W. VA. Kasty-nių sawininkai szito apskricio pakėlė ant 5c. nuo tonas darbin-inkų uždabį; nuo dabar mokės po 45c. nuo tonos.

BRANFORD, CON. Kompani-ja Stoney Creek Red Granite už-darė ant ne sprubėjusio laiko kastyne ir per tai 650 darbininkų neteko darbo.

NEW BRITAIN, CONN. Dar-bai sziuom tarpu eina čia gerai, bet iz kitur atkakusiams sunku gauti darbą, kadangi ant wietos yra darbininkų daugias negu rei-kia.

PLYMOUTH, PA. Pradėjo rengti pėnai sudegusį Haddock Co. brekerį. Nuo 1 d. berzelio prasidės jame darbai ir teip kaip buvo pirma, 600 žmonių gaus darbą.

HALIFAX, N. S. 200 daili-džių czianyszczių laiwy dirbtu-wę pakėlė sztraiką užtai, kad dirbtuwų sawininkai priėmė iz-kiur atkakusius darbininkus, kurie dirba ilgias negu wietiniai.

NEW LONDON, CON. Darbi-ninkai akmenų skalidajai parei-ko kalawo po \$3 už dienos darbą. Kadangi kastynių sawininkai ant to ne sutinka, tai be abejonės tu-rės užgimti sztraikas.

GIRARDVILLE, PA. Darbai eina čia dabar negeriausai. Lehigh Valley Co. kastyne dirba po tris pilnas dienas ant san-waitės; Readingo Co. brekeriai dirba po tris dienas po tris ber-tainius dienas.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Parodos reikaluose.

Be pamato ir be jokio reikalo kunigas Žilinskas purwais drabsto ant kitų wisuomenės balsais isztin-riktų Paryžiaus parodos komi-tekto sanarių; iz jo rasztos aisz-kiai matytų jo despotiszkii siekiai: kur ne pažiūrėsi, wis matai jo at-siliepime iszausztinimą sawęs: wis asz liepiau, asz dariau, tik per mane ir tt. Kiekwienas be-pusiszkai žiurintis, iz prezidento rasztos mato, jog jam labias rupi asabiszka garbė negu parodos reikalai. Kunigas Žilinskas iz pats pradėję ne buvo prilankus užmanymui parodos ir kaip galė-ty, darė klutis: dar per "Tėwy-nę" platino nepasitikėjimą žmo-nių, liepė pinigų ant to paskir-tyti siųsti tik "Susiwienijimo" kasieriui, garsino "Wienybės" rekaleitį kaip neisztikamą wietą žmonių aukoms. Ką gi per tai norėjo atsiekti? Rodosi, kad nieko kito, kaip wien, kad žmo-nės, nepasitikėdami redakcijoms, neduotų aukų. Kiti kunigai platino nepasitikėjimą per kitus jų ir jiems tarnaujanczius laik-raszczius: "Garsą", "Kataliką", "Bažnyczios Tarną" ir "Saulę". Tą matėme sawo laike wisi, ir rodosi nėra reikalo antrinti tuos wisiems žinomus atsitikimus. Pernai pati "Lietuva", stodama už teisybę, turėjo atsiliepti priesz griaujanczius užmanymą "Tėwy-nės" straipsnius. Dabar gi kun. Žilinskas mozoja i sau prilankius laikraszczius, buk swietiszkieje komiteto sanariai griauja wisą pa-rosos rengimą; drysta niekinti asabiszkai wisiems Lietuvos szwiesuoliams žinomą garbės

wertą wyra p. Daumantą ir bruka sawo szalininkus, kurių wisuomenė ne pažįsta ir ant kurių ne turi už-sitikėjimo. Tegul wisuomenė ne-ūkmirszta, jog iki szioł kunigų proteguojami nepasirodė užsi-tikėjimo wertais. Kasgi mus už-tikrįs, kad kun. Žilinsko siulomi bus geresniais negu tie jų pageibi-nikiai, kurie Amerikoje ne geriau-siais pasirodė? Tegul mums atlei-džia kun. Žilinskas, bet tarp au-kautojų daug daugias yra užsi-tikinczių Szaliupui, Mikolainiui, Paukszcziui, Daumantui, negu kunigams ir jų sebrams. Rods p. Jocius iz Philadelphijos paweda wisą parodos rengimą kun. Žilinskiui, bet daro tą ne pasi-klusius kitų aukautojų, o tarp jų bus jau daugias pritaranczių Szaliupui ir Mikolainiui, negu kun. Žilinskiui. Paties p. Jocio auka jau iki szioł guli dar kun. numarytame "Gars" drau-gės su kunigų aukoms, tuom tarpu parodos Komiteto kasierius rankose ne nuo kunigų surinkta yra \$1700, taigi deszimtas kartų daugias negu wiso aukos kun-igų ir jų draugų sudėtos "Gars" redakcijoj arba wien ant pasigy-rimo pažadėtos. Ku gi tie ku-nigų ir jų draugų paaukanti pin-gai? Jų komitetas ne turi, taigi turime tiesę sakyti, jog kunigai nieko ant parodos reikalų ne da-ria, o ant parodos reikalų ne da-ria.

NEW BRITAIN, CONN. Dar-bai sziuom tarpu eina čia gerai, bet iz kitur atkakusiams sunku gauti darbą, kadangi ant wietos yra darbininkų daugias negu rei-kia.

PLYMOUTH, PA. Pradėjo rengti pėnai sudegusį Haddock Co. brekerį. Nuo 1 d. berzelio prasidės jame darbai ir teip kaip buvo pirma, 600 žmonių gaus darbą.

HALIFAX, N. S. 200 daili-džių czianyszczių laiwy dirbtu-wę pakėlė sztraiką užtai, kad dirbtuwų sawininkai priėmė iz-kiur atkakusius darbininkus, kurie dirba ilgias negu wietiniai.

NEW LONDON, CON. Darbi-ninkai akmenų skalidajai parei-ko kalawo po \$3 už dienos darbą. Kadangi kastynių sawininkai ant to ne sutinka, tai be abejonės tu-rės užgimti sztraikas.

GIRARDVILLE, PA. Darbai eina čia dabar negeriausai. Lehigh Valley Co. kastyne dirba po tris pilnas dienas ant san-waitės; Readingo Co. brekeriai dirba po tris dienas po tris ber-tainius dienas.

NEW YORK. Dirbtuwės Jer-sey City Sugar House likosi už-darytos ir per tai 1000 darbininkų ne teko darbo.

MAHANAY CITY, PA. Darbai čia eina negeriausai. Readingo Co. kastyne dirba tik po tris dienas, po tris dienas bertainius per sanwaitę.

PITTSBURG, PA. Darbin-kams czianyszczių National Tube Co. dirbtuwų antru kartu pakėlė ant 10% uždabį. Tose dirbtu-wėse dirba 4000 darbininkų.

IRONWOOD, MICH. Darbai eina čia gerai, tas wien ne dir-ba, kas dirbti ne nori. Uždab-iai teipogsi ne menkiausiai, už dirba ant dienos \$2.00—2.50.

BOSTON, MAS. 4000 darbi-ninkų Naujos Anglijos granito kas-tynių rengia sztraiką, jeigu kas-tynių sawininkai ne pakels jų už-darbio ir ne sutrumpys darbo lai-ką.

FAIRMONT, W. VA. Kasty-nių sawininkai szito apskricio pakėlė ant 5c. nuo tonas darbin-inkų uždabį; nuo dabar mokės po 45c. nuo tonos.

BRANFORD, CON. Kompani-ja Stoney Creek Red Granite už-darė ant ne sprubėjusio laiko kastyne ir per tai 650 darbininkų neteko darbo.

NEW BRITAIN, CONN. Dar-bai sziuom tarpu eina čia gerai, bet iz kitur atkakusiams sunku gauti darbą, kadangi ant wietos yra darbininkų daugias negu rei-kia.

wertą wyra p. Daumantą ir bruka sawo szalininkus, kurių wisuomenė ne pažįsta ir ant kurių ne turi už-sitikėjimo. Tegul wisuomenė ne-ūkmirszta, jog iki szioł kunigų proteguojami nepasirodė užsi-tikėjimo wertais. Kasgi mus už-tikrįs, kad kun. Žilinsko siulomi bus geresniais negu tie jų pageibi-nikiai, kurie Amerikoje ne geriau-siais pasirodė? Tegul mums atlei-džia kun. Žilinskas, bet tarp au-kautojų daug daugias yra užsi-tikinczių Szaliupui, Mikolainiui, Paukszcziui, Daumantui, negu kunigams ir jų sebrams. Rods p. Jocius iz Philadelphijos paweda wisą parodos rengimą kun. Žilinskiui, bet daro tą ne pasi-klusius kitų aukautojų, o tarp jų bus jau daugias pritaranczių Szaliupui ir Mikolainiui, negu kun. Žilinskiui. Paties p. Jocio auka jau iki szioł guli dar kun. numarytame "Gars" drau-gės su kunigų aukoms, tuom tarpu parodos Komiteto kasierius rankose ne nuo kunigų surinkta yra \$1700, taigi deszimtas kartų daugias negu wiso aukos kun-igų ir jų draugų sudėtos "Gars" redakcijoj arba wien ant pasigy-rimo pažadėtos. Ku gi tie ku-nigų ir jų draugų paaukanti pin-gai? Jų komitetas ne turi, taigi turime tiesę sakyti, jog kunigai nieko ant parodos reikalų ne da-ria, o ant parodos reikalų ne da-ria.

Twerkime kooperatywisz-kas draugystes.

Laikas bėga, ne ant walenos ne apsiatodamas kaip wanduo tekan-cios upės, o su tuom keliasi au-gestyn wises kaimyniszkos tautos, naudojasi iz mokslo i datyrimų perėjusių laikų, tarp jų placziai iszsiwieszpatawo szwiesia ir tau-tiszkia wienybė, o su toms Diewo dawanoms jos gali pasekmingai gintiesi nuo wisių sawo nedragų pawydinczių kitiems laimės. Pas-mus wien yra kitaip. Kaip sken-giame tamsybėse, teip ir skęs-tame, kaip edomės tarp sawęs, teip ir besiedame, pawydimė wiens kitam geros garbės ir pasi-wedimo labias negu pawydi-mums to didžiausiu mūsų prieszai; mažai ką weikiame sujungtomis pajegomis, per tai ir nuweikti ne daug ką galime. Nors wisių mu-sų kaimynų turtai didinasi, mes szįpdien wargstame teip jau, kaip wargome pirma, jeigu dar ne labias, kadangi mat neįstengia-me čiti kitų numintais takais, ar tai per sawo tamsumą ir nesupra-timą, ar gal dėl stokos wienybės. Meskime broliai tuos wises ne sutikimus ir pawydėjimus, stengkimės pagerinti sawo buvį, dirbkime teip, kaip dirba kitos tautos! Teisybė, žįpdien mes sawo turtingumu ne galime ly-gintiesi su kitais, bet neužmirsz-kime, kad jeigu mes ne turin-gesni, tai tame mūsų paczių kal-tė ir tie turtingieji ne buvo turtingais, bet turtus tiems su-krowė prolungeiszių gywenimas. Rods mes negalime twerti kompa-niū su milijonais doliarų kapita-lo, kadangi tų milijonų ne turime, bet galime twerti su mažesniais kapitalais kooperatywiszkas drau-gystes. Tokių draugyczių antai žengianti praszakj kitų slawiszkų tautų czekai turi nesuskaitomą daugybę. Uždėkime kooperaty-wiszkas dirbtuwės, pardawiny-czias ir kitokias įtaisai! Mieriai tokių draugyczių nėra prieszingi ne tikėjimui, ne tautystei, ne mūsų wienybei; prieszingai, kooperatywiszkos draugystės ga-li mus tik prie wienybės ir tau-tiszkos supratimo patraukti; jos gali iszpalgewo pakirsti szaknis pasibaisėtinau tarp lietuwių prasi-platinusiai girtuoklystei, isznai-kyti iz palengwo ir mūsų asa-biszkus nesutikimus, kurie gim-dą dabar žeminanczius mūsų tau-tą peszytos prie kiekwienos ateitikusios progos. Taigi twer-kime broliai su wisiokiais mieriais kooperatywiszkas draugystes! K. Ratkauskas.

Ypatiszkas caro apginėjimas. Minersvillej gywena wienas lietuwis tikras maskolizsko caro apginėjas, lyg rodosi butu carpa-laikio agentu. Prawardės to kar-ygio tuom tarpu ne minėsim. Susiti-kė man pirmą kartą, kalbino pir-miausiai užeiti i salioną ant pasi-gradinimo garbinamu Maskolijoj gėrymu "siwuszką", bet man at-sisakius, pradėjo ir be to kalbėti neįkandamas lenkus, o iszgirda-mas maskolius, o jau ką lietuwi-us ir mūsų tautiszkus darbininkus ir kankintinius, tai tuos apszaukė niekzais, maizstinjkais, swieto griowėjais, bediewiais; pagyrė carą, kad tokius niekszus gabena i Siberiją. Argi, girdi, bernas kankintinai turės eiti ant niekų. Kasgi tasyk pasirodys griowėju sutikimo ir wienybės? Toliaus, jeigu kitų užtai, kad kas pastatė kandidatą atlikimui kokio nors darbo reikia iszgirsti iszuiekin-ių, tai kasgi norės kad ir reika-liausią kandidatūrą priimti? Szįpdien philadelphicziai niekina ir atmata daugiasiai balsų gar-bę ant prezidento, rytoj tas pats gali patikti kitus sanarius. Kodėl philadelphicziai ne darė

lietuwiszka kalba, jau ji, girdi, ne kils, todėl lietuwiui priwalo už-mirszti sawo kalbą ir kalbėti wien maskolizskai, kadangi teip nuri caras butiuszka; jam liepia nesiprieszinti ir Diewas, ir tik bediewiai gali kitaip daryti ir kelti kokią ten numirusią lietu-wystę. Žnoma, kiekwienas ga-li turėt sawo nuomonės, gali gar-binti carą ir pamintis jo bernas lietuwas; tas yra jo pri-watiszkas daiktas neprigulintis laikraszczių perkartinėjimui, ka-dangi jie neužsima perkartinėji-mu priwatiszkų keno nors nuo-monių ir reikalų; bet szitas Ame-ricos lietuwiszkas carbernis ne pasilaiko sau sawo nuomonį, bet stengiasi jas platinti tarp kitų lietuwių prie kiekwienos pro-gos salionose ir kitose wietose. Taigi agitawojant ir platinant tarp lietuwių Amerikoje caro gar-bę, jau tos mūsų carbernio nuo-monės yra ne priwatiszku jo, bet wisiuomeniszkų mūsų reikalu ir dėlto asz drysau pagarsinti apie tą ypatiszką carolawijos apszta-lę persegėdamas kitus brolius. Tėwynės Mylėtojų Draugystę-mūsų spaudos parodą jis wadina bediewiszką użmanymu. Reikia čia wienok pridurti, jog ir kas-link diewuotumo turi jis ypa-tiszką supratimą: karczemose girtuokliawys, prowojasi sudose, o kaip paszkoja ir dabar turi Pottsville's sude prową. Tie dar-bai mat, pagal jo nuomonę, pri-guli prie labai diewuotų. Minersvilleitis.

Isz Philadelphijos, Pa. Bažnytinėj salėj atsiuwo čia susirinkimas parengtas wietinės "Giedorių Draugystės". Swar-biausiu kalbėtoju ant susirinkimo buvo pagarsėjęs gana mūsų pseu-dokunigaiszkis. Apart isznei-kinimo jam nepritaranczių kun-igaiszkis mažai ką gero papasa-kojo.

Wadowu girtuoklių Kliubo pastoj teipogsi New Castle kan-tytyns. Minėtas Kliubas susi-twėrė szesni metai atgal newa su politiszkais mieriais, bet greitai pawirto i wisių kitokį, jamė ne mažai žmones pinigų iszleidžia ant gėrymų ir kazyrų. Žinowai sako, buk ant tų pakelinczių žmonių protą ir dorą waisų Kliu-bo rume eina widutiniszkai po \$15 ant sanwaitės, tai per metus iszpuola \$780, o per szesziis me-tus pasidarytu \$4680. O kur dar prie kazyrų nugrimdę pin-gai? Nors, kaip matote, ne ma-žai per Kliubo rankas perėjo pi-nigų, bet kasoj mažai jų yra, dėl stokos centų toje organizacija nieko ne gali nuweikti. Neseniai Kliubą apskundė wienas farme-rys, kuris čia paliko wises pin-igus, kokius turėjo, ant gėrymų. Kliubo rods neuždarė, bet tas wisių kasztawo kelis szimtus do-liarų. Po tam Kliubas susaukė didelį mitingą su prakalboms. Refiseriumi susirinkimo buvo teipogsi pagarsėjęs New Castles pensjonierius; jis buvo ir swar-biausiu kalbėtoju. Wisi kalbė-tojai aiszsko Kliubo naudinga-umą. Anai Delawares waldžių nuskrigustas kankintinis isznei-ko geresnius mūsų laikraszczius, kurie buk nieko daugias nežino, kaip niekinti kunigus; žadėjo iszleisti pats laikrasztį ant apgy-nimo kunigų (argi jau kunigai ne gali sau rasti drosnesių jų rei-kalų apginėjų?). Ant wico susirinkimo, apart iszneikiniū geres-nių mūsų darbų ir isagyrimo gir-tuokliawimų, nieko geresnio ne buvo kalbėta. Nėdingeidu: juk kaip kas pats elgiasi, tokį pasi-elgimą ir nuomonės laiko už ge-riausai ir nori, kad wis turėtų tokias jau ir elgtusi pagal tą patį budą; wienam, be pritarėjų, poiktinai elgtiesi ant galo nusi-boista. Liudna isztikro, kad tarp Philadelphijos lietuwių teip daug yra lietuwių garbinanczių piktą ir paremianczių susiterzusiū ne-gražiais darbiais ypatas; dar žni-gradus su niekszais ne draugauja ir nuo tokių szalinasi.

Žinūnas.

Isz Girardville, Pa. Girardvillej lietuwiui gywena tarp wokiczių ir anglijonų, ki-tokių tautų čia mažai yra, o slo-wakų, turbut, nėra nė wieno. Nors čia lietuwių diktai, bet

skaitanczių knigas ir laikraszius yra labai mažai; per tai skęsta daugumas tamsybės ir jeib pri-gawęjas greitai juos įgriebia. Štai pereitą mėnėi atkako ciza koksa angljonas, kuris sakėsi špas kokios ten Shamokino kiau-czių szapos agentas; turėjo wiso-kių audimų ir gelumbių szmote-lius ir siulė pigiai pagal tas pra-bas užisteluoti drabužius. Kas duos \$2, gausę į dwi sauwaiti-puikų siutą. Firmą wakarą wie-name salune szitam agentui pasi-sekė surasti keturis lietuwiszkus kostumerius. Pamatę, kad b z-mis su lietuwiais eina gerai, agen-tas jau psskui klausinėjo wien apie lietuwų gyvenimus, pas gywentojus kitokių tautiesių kilmę wisiu laiklankė. Kiek jis surado lietuwiszkių kostumerių, tikrai nežina, bet turbūt nemažai ir dabar, agentas jau iszwažiao ir nors praėjo penkis szawaitės, bet isz užisteliawusių dar nė wienas pažadėto siuto negawo ir gal but, kad nė ne gaus. Wiso-kių prigawikai nesilaiko pas kit-tauczius, kadangi žino, kad tie neesiduos teip lengwai prigauti kaip lietuwiai, kadagi kittau-cziai, kaip apszwiestesni, grei-ciaus prigawystę supras. Pri-deretu musizkiamis wisonis sawo pajiegoms artintiesi prie szwie-sos, o tasyk mažias lietuwiszkių pinigų patektų wisiokiems dyka-duoniams.

24 d. wasario ateibuwo ciza wes-tuwės. Kaip paprastai ant susi-rinkimų pas mus pasitaiko nesu-tikimai ir muszynės, teip atsitiko ir per westuwes ir wieną waikną teip sumuszė, kad reikėjo ji pa-skui nesiti namon, kadangi pats pareiti ne galėjo.

Tautietis.

Isz Baltimores Md.

5 d. kowo czianykszciai Lietu-wiai apwaiszciojo pamėnėjimą numetimo baudžiauos. Ant susi-rinkimo tam mierui suszaukto atėjo diktas lietuwų burelis, ne truko moterų ir merginų. Džiaugsmas ima žiurėti, jog ant tautiesių apwaiszciojimų pas mus susirenka weik pusė moterų, isz ko matyt, kad ir terp jų kyla tautiskas supratimas ir meilė tėwynės. Apwaiszciojimų ma užmanė czianyksztė Koperni-ko draugystė, o užmanymui prita-rė Dr. Keistucio ir Saw. Jono Krikszytojo; narsus karewiai Szewto Kazimiero pabugo ir ne pasirodė ant susirinkimo, kadangi mat jie iszgirdo, kad su prakal-boms atkaks ir "Baisus Barzdo-zius", nuo kurio kardais ne tus galima atsigtinti. Ant jų lai-mės Dr. Szliupas ne atwažiao.

Susirinkimo pirmsėdžio wieta užmė p. Kurlentskas, prezidentas Saw. Jono, draugystė, kurisai atidars susirinkimą ir pakwietė kalbėtis. Pirmiausiai kalbėjo p. N. Ratzinkas, bet jis sawo kal-boje trupatį suklydo aiszkindamas, jog Maskolijoj už žmogus-dystės siunczia į Siberiją. Jeigu tik žmogudžius ten siustų, tame nieko pikto ne būtų, bet masko-liszkos waldžios gabena ten mu-sų brolius ne už žmogudystes tik už gerus ant lietuwiszkos wi-suomenės labo nuweiktus darbus; už tautiskas darbas daugias ten lietuwų iszgabeno negu už pik-tus.

Pabaigus p. Rutkauskui, p. Radawyczenė deklamawo eiles apie baudžiaus. Susirinkę labai nudžiugo, pamatę ant estrados moteriszkę ir paswoikino ją ran-kių plojimais. Deklamatorka sawo darbą atliko gerai, truko ji wien drąsos, isz ko matyt, kad ne pripratus prie publikos.

P. W. Nagieronauskas kalbėjo apie tėwynės meilę, apie baudžia-va kituose krasztuose ir apie jos panaikiniimą Prancuzų laike di-dėses rewoliucijos.

P. Mikuszaukas kalbėjo apie baudžiaus, pridėdamas tarpis wi-sokius juokingus atsitikimus, kuom susirinkusius prajuokino. Laikę jo kalbos koksa Filipas, iszlin-des isz knapių, ant syk isz kam-pu užblėwė: meluojai, meluojai! Tą nabagą nemokantį prideran-cziai užistakytai ant susirinkimų iszmetė laukan. Baigdamas sawo kalbę, p. Mikuszaukas užmanė padaryti kolekta ant Paryžiaus parodos reikalų. Tas užmanymas likosi iszpilnytas: perėjusiu per su-

rinkusius ant salės, sur-nkta ant Paryžiaus parodos reikalų \$14.11.

Potam dar deklamawo p. Ra-dawyczenė apie prisikėlimą Lietuwos ir ant galo trumpai prakalbėjus ponui Kurtinaicziui, susirinkimas pasibaigė.

Baltimoretis.

Isz New Britain, Con.

Parapijos reikalai stowi ciza gerai, parapijos sawastis ir baž-nycia ant charterio, užtai nėra pas mus parapijinių waidų, nėra "nezalečny", nė bediewių, bet wisi geri katalikai, gywena su-tikime, kaip pridera waikams wies-nos motinos Lietuwos. Terp mu-sų lietuwų į "Susiwenyjimą" nė wienas nepriguli. Norėjome sutverti "Susiwenyjimo" kuoppą, bet nieks nė norėjo prie jos rasytiesi. Wisi ciza kalba, jog isz "Susiwenyjimo" nėra nau-dos, kadangi ir pasimirus sana-riui ne galima iszgausti posmertini-ės, nes ji paprastai patenka ku-nigui už iszkilmingą kuno palai-dojimą. Musų lietuwiai atsisako prigulėti prie "Susiwenyjimo", kol kunigai bus sanariais centra-liszko komiteteto, kol jie rupin-sis, kad isz posmertinių wien klebonai turėtų naudą. Ant už-manymo sutverti kuoppą musų lietuwiai nutarė palaukti szų me-sų seimo, tikėdami, kad kunigai pasitrauks isz centraliszko komi-teto, o jeigu jis pateks į swietisz-kių rankas, tai tie jau ne teip ru-pysis, kad posmerstinė isz "Susi-wenyjimo" kasos petektų kunig-gams už palaidojimą kuno. Ta-syk gal ir pas mus susitwers ku-ppa.

Isz Pittsburgo, Pa.

Musų miesto lietuwiai keliasi jau isz miego, pradeda rupintis ir apie politiszkus reikalus. Kaipio ženklas tokio musų atsi-budimo yra pereitą metą susiwe-ręs Lietuwiskas neprigulmingas politiszkas Kliubas. Dabar mu-sų kliubas jau susidrutino ir jį priguli prakilai wyrai. Wirazi-niukis klubo yra: prezident — Juozas Bruskewycze; sekretoriu — Louis Wietz; kasierium — Pranciškus Strawinekas. Kwie-ciamas brolius rasytiesi kuo daugiausiai prie musų klubo, kadangi juo labiausiai susipirės, juo daugiau galės nu-weikti; laike bedarbės ne wienam sawo sanariui galės parupinti gerą darbą. Į musų klubą gali prisiraszti ne tik turinti antras popieras, mes primame brolius ir su pirmoms.

Kliubo Prezidentas.

Nelaimingas atsitikimas.

Wažiuojant isz Montanos į Washingtoną musų broli Kazimierą Dapkę pasiekė nelaimė. Minėtas brolis, iszkisęs galwą per prawertas wagono duris, žiurėjo ant kelio; patraukus inžiniui, duris ant syk užsitrenkė ir pri-pašaudė Dapkau galwą. Nugabe-no jį į ligonbutį, bet ir ciza ne bawo pagelbos, į trumpą laiką pasimirė. Welionis turėjo wos 21 m. amžiaus, buwo blaiwus ir gy-weno padoriai. Kunas palaidots ant kapinių mieste Rathdrom, Idaho. Isz Lietuwos atkako welionis pirmiausiai į Scranton, Pa., ten pagywenęs kiek, pereit-uose metuose atkako į Gebo, Montanoj. Pačina jis isz Kauno Montanoj. Reseinių paw., Nemoksz-czių parapijos, Degimų sodžiaus. Turi tėwą ir wieną broli; motina gi yra mirusi.

Musų ateiwiai neturtin-giausi.

Pagal atskaitą ateiwų užwei-zdos, isz ateiwų atkankučių į Ameriką teip wadinamu zwischen-deku, daugiausiai pinigų pereitą metą atsigabeno wokiecziai, nes po \$37.22 iszpuola ant kiekwie-nos galwos; antrą wieta kaslink turtingumo užima prancuzai, nes atsigabeno po \$33.40, angljonai po \$32.85; bulgarai po \$29.47. Mažiausiai pinigų atsigabeno lie-tuwiai, nes tik po \$8.29 ant gal-wos.

Isz Somerville, Con.

Lietuwų yra ciza ne mažas burelis: apsiwedusių yra 6 szeimyn-os, o pawienių 24, bet skaitanczių yra tik 3: wienas turi laikraszi "Lietuva", o du "Saulę". Jeigu

uakalbini katrą užsirasztyti laik-raszi, tai atsako, kad geiaus tuos pinigus, ką laikrasztis ksz tuoja, pragerti. Mieli broliai! Klaidžiai sanprotaujate: skaity-prakalbėjus ponui Kurtinaicziui, susirinkimas pasibaigė.

Isz Springvalley, Ill.

Pradžioj szio mėnesio pasklido ciza garšos, buk ant tre-pų prie durų gyvenimo kn. Pėdas rado pametę pekliszka masziną. Kas ją pametė ir kokia buwo ta pekliszka maszina, ar ji galėjo suskubinti kunigui kelionę į dan-gaus karalystę už jo nuopelnus ganant Diewo awis, apie tai ne galėjau isztirti ir tos baisios ma-szinos ne maciauz.

Springvalietis.

Iszwartė kryžius ant lie-tuwiszkių kapinių.

Lenkiszkas laikrasztis "Ame-rika" paduoda žinią isz Wilkes-barre, Pa., buk nežinomo piktadariai, prisigriebę ant lietuwisz-kių kapinių Whiskey Hill aplin-kinėse, iszwartė kryžius ant ka-pų pastatytus, brangenių gi paminklus sudaužė ir pagadino. Kas tą padarė, nežinia, bet turbūt ne pilno proto žmonės.

Isz wisur.

Į Prie Sable Island susidaužė garliewys "Counte" ir paskendo; su juom prigirė 20 žmonių.

Į Kastynės Nimes, Prancuzijoj, įgriewo kastynių ola. Prie to 16 darbinčių likosi užmuszti.

Į Paryžiaus sudegė wienas isz puikiasių ir geriasių teatrų, teatras prancuziszkos komedijos.

Į Negrų maištal ugmė jau ir ant angliskos salos Barbados, widurinėj Amerikoje. Ciza negrai iszdegino jau apie 60 plantacijų.

Į Bremos laiwos "Arthur", iszplaukęs gaudyti silkų, susi-daužė ir paskendo. Su juom pri-girė 10 žmonių.

Į Peterburgo sudegė biurai maskoliszkos kariunos genera-liszko sztabo. Ugnis isznaikino daug didelės wertės rasztų ir pianų.

Į Berlyne suaresztawo kelis wizezinjūkos miesto mokslainius užweizdos, kadangi mat pasiro-dė, kad jie lygiai semokintojoms, kaip ir mokintinėms dasileisawo bjauraus darbo.

Į Paryžiaus nežinomi piktada-riai pradėjo mētyti ant uylczyj ir į namus žymesnių gywentojų dinamitines bombas. Wiena bomba įmetė į gyvenimą p. Picard generaliszko, komisarijus Paryžiaus parodos.

Į Maras nelaimingas Indijose, kur siauczia jau nuo kelių metų, ne tik nesiliauja, bet eina dar wis-smarkni. Dabar pasiekė jis jau ir Kalkuttą, kur pereitą szawai-tę nuo maro pasimirė 411 žmo-nių.

Į Ant szijmetinės Paryžiaus parodos, terp kitokių dalių, bus teipogi specialiszka orlaiwystės paroda, ant kurios bus wisoki naujausi iszradimai ant pastumė-tiesi pryzakini orlaiwystės; bus teipogi parengtos wisokių or-laiwių lenktynės.

Į Londone per aukcioną par-dawė daiktus neseniai pasimirus kunigaikszcio Westminstero. Terp daiktų buwo ir lenktynių arklys, kurį pardawė už \$196000. Dar, turbūt, už arkli iki sziol nieks tiek neužmokėjo.

Į Pereitą metą pietinėj Bulga-rifoj buwo menkas laukų užderė-jimas, todėl daugeli apsekrizų pasiekė baidę. Iki dabar gywen-tojai mito gilėms ir kasztanais, bet dabar ir tas netikęs maistas iszsiabėjo. Waldžios iki sziol nesirupina wisiu apie suszelpimą badiuolių.

Į Mieste Sydney, Australifoj, azijatiszkas maras platinasi wis labiausiai, kas dien atsitinka kelios mirtys nuo maro. Mieste Mel-burnė terp žmonių apsirginę dar ne buwo, bet sweiktos už-weizda persitikirino, kad žiurės yra jau mario apimtos, taigi jos gali baisyti ligą ir terp žmonių iszpilinti.

Į Anglizskas garliewys "Cu-vier, kurisai isz Leith plaukė į Braziliją, priezais Calais susinu-szė su kitu nežinomo wardo gar-laiwiu ir paskendo. Ant pasken-dusio garliewio buwo 50 žmonių, kurie, iszėmus trijų, turbūt, wisi prigirė. Garliewys "Windsor", plaukiantis per tą wieta, kur pa-skendo "Cuvier", užliko steter-moną ir du juriniku dar gywas ant wandens pawirszius, tuos žmonis iszgelbėjo.

Į Maskwoj rengia dabar auszcziawis mokslų itaisę arba uniwersitą specialiszka mote-rims. Ant to mierio turtingas prekėjas Astrachow paaukawo 3 milijonus rublių. Rods kas-link luosybės, socijaliszkių ir ekonomiszkių sanlygų Maskolija stowi toli užpakaly kitų ciwili-zuotų krasztų, bet užtai kaslink auszcziawis mokslų ji jau susi-lygino su kitais Europos kraszt-ais, o jau kaslink mokiniu mo-terų, suteikimo joms galėjimo lawintiesi moksloose, Maskolija pralenkė ne wieną Europos tau-tą.

Į Pagal paskutinį žmonių su-skaitymą Europoj (ji užima tokią plotą kaip Suwienytos Walstijos) gywena 381000000 žmonių; nuo 1870 m. gywentojų skaitlius pa-sidauzino ant 79000000, arba po 3 milijonus kas metą. Widutinis tirstumas apgywenimo yra 39 žmonės ant ketwirtainio kylomet-ro. Isz wisų Europos wiespatytczių tirstucziasis ap-gywenata yra Belgija, kur iszpuola po 224 žmonės ant kiekwieno kylometro; antrą wieta užima Ho-landija su 152 gywentojais ant kylometro, Britanija su 127, Ita-lija su 111, Wokietija su 97, Saweicarija su 76. Mažiausiai žmonių ant ploto iszpuola: Mas-kolifoj, nes 31 ant kylometro, Sawedrifoj 11, o Norwegifoj tik 6.

Wietines Zinios.

— Pereitos sanwaitės ketwer-go naktyj sudegė puiki preabite-rionų badnycia ant kertės Mi-chigan ave. ir 18 ul. Bidž ugnies padarytą skaito ant 250000 dol. Sudegė puikus wargonai, kurie kasztawo 20000 dol. ir gražiai į-rengtas kuigynas.

— Lietuwė Ursulė Kowars-kienė apskundė sztriktarių City Union Traction Co. reika-laudama \$20000. Mat iszaplat isz karo, Kowarskienė parpuolė, iszmetė isz rankų waiką, kurį ka-ro ratai perwažiao ir bewiek su wisu sudraskė.

— Chicagos daniecziai turėjo, teip kaip ir kitos tautos, susirinki-mą ant burų naudos. Pinigų su-rinko porą tukstanczių doliarų. Susirinkę nusprendė atstiepti į Amerikos randą su prazymu pa-skirti isz idžo \$1000000 ant Pie-tinės Afrikos republikų naudos ant sutwėrimo daktryr ir ligonių dabotojų ekspedicijos, kadangi mat paszautiems musziuose bu-ras labiausiai truksta daktryrų pagelbos ir waisty.

Nuo Dr-tės Lluosybės, Chicago, Ill.

Chicago, 4 d. kowo Dr-tė Lluosybės laikė sawo czwermetinių susirinkimą, ant kurio terp kit ko nutarė paaukauti \$10.00 ant kan-ktiniųjų isztremtųjų Siberijon už lietuwyte. Pinigus sudėjo "Lietu-wos" redakcijoj, kurie yra pakwi-tawoti ant 4-to puslapio. Draugystė "Lluosybės", paaukaudama nuo sawos \$10.00, ragina ir wiasas kitas lietuwiszkas draugystes prie aukų ant suszelpimo sawo ne kal-tų brolių isztremtųjų gilumon Sibe-rijos. Tegul kiekwiena draugys-tė sudeda nors po \$10.00, o pa-lengwimsim kentėjimus ir pasiro-dysime su darbaus mielaszrys-tės! Teip pat Dr-tė "Lluosybės" pritarė perstatytam komitetui padalinimui aukų kankytiniam, ir kad jau sykį butu užbaigtas balsawimas ir užwirtintas ant to komitetas: D-ras J. Szliupas prezidentu, Szernas sekretoriumi, A. Olaszewskis kasieriumi, idant galėtu priduoti aukas tiems kan-ktiniams, kurie yra pas mus už-sitarnawę ant suszelpimo.

Dr-tė Lluosybės.

SENŲ GADYNIŲ Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tasa.)

Profesorius Dowkins tvirtino, jog ma-mutus nuo žemės pawirszius isznaikino žmo-gus. Kad ant tų žvėrių medžiojo priešisto-riskų laikų žmonės, apie tai negalima abejo-ti, kadangi olose, kuriose gyweno tų laikų žmonės, randa diktaul sulauztytų mamutų kau-lų, teipogi pašinūs iszpjaustytus ant jų il-čių parodancius medžione ant mamutų. To-kių kaulų su iszpjaustytais pašiniais yra dik-tai visokių krasztų muzejuose; jie iszpjaustyti ant kaulo gyvenusių drange su mamutais žmonių; ant tokių pašinių kaip kada yra teipogi paveikslai šiaurinių elnių ir kitokių žvėrių. Taigi matyt, kad tų priešistoriskų laikų žmonės mokėjo iszpjaustyti paveikslus žvėrių, kokius matė, nors ant to neturėjo to-kių inagijų, kurie galėtu butu prilgydami prie šios dienos iszpjaustytojų inagijų.

Kadangi žmogus jau istorikuose laikuose isznaikino ne mažai seniaus gana ant žemės prisiveisusių žvėrių, kitus prie musų akių baigia naikyti, tas pats turėjo buti ir anuose priešistorikuose laikuose. Afrikoj zirafo, Amerikoj bizonai dar musų atminty dideliais pulkais waikščioję ant žemės, pasidėkavojant žmogui be pašio medžiojančiam, baigia jau nykti; neužligio išnyks liutai ir kiti žvėrys; žmogus be abejonės isznaikino anuos milžiniš-kus bėgiojančius paukščius ant salų: Naujos Zelandijos, Madagaskaro, Švento Mauricijaus ir Rodriguez; taigi jis galėjo isznaikyti ir ma-mutus, žingeidžius megaterijus pietinėse Amerikos ir kitus seniai išnykusius žvėris.

Tulos amerikoniškos balsybės.

Amerikoniški mokslinčiai, tirinėjanti gy-vybę seniai praėjusių amžių ant Amerikos plotų, tvirtina, kad laikuose tvėrimosi eoceno sluogsnių, vietoj dabartinio Wyomingo buwo didelis ežeras, o jo krasztai apžėlę buvo puikiais tarpiai auganciais augmenimis. Tuose krasztuose gyweno žingeidus sutvėrimai, kaip matyt isz randamų čia liekanų. Žingeidžiasis buwo žindanti žvėrys prigulinti prie grupos mokslinčių pramintos wardu *Dinocera*, prie kurios priguli kelios weislės. Kaip patsai waldas parodo, buwo tai žingeidus raguoti sutvėrimai, tik ragai jų buwo ne ant kaktos, kaip tai yra pas šios dienos raguotus galvi-žius, bet ant nosies, kaip tai yra pas nosara-gius. Prie tų žingeidžių amerikoniškų bai-syblių prigulėjo kelios žvėrių weislės.

Tinoceras ingens turėjo 12 pėdų ilgio, ne skaitant uodegos; swarbumas gi žvėries, kada jis buwo gyvu, siekė mažiausiai 4500 swarų.

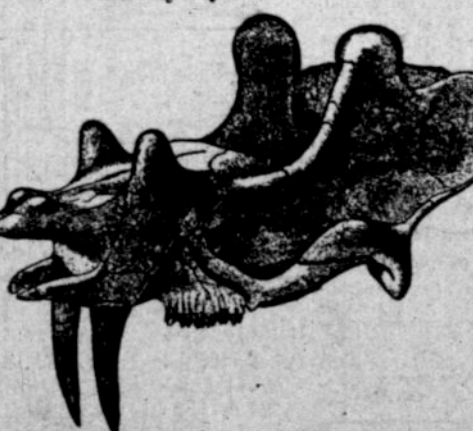
Skeletas Tinoceras ingens.

Kas link odos šito sutvėrimo, ne galima nieko pasakyti, kadangi jos likučių iki šiol neužtikio; nežinia todėl, ar kunas buwo apžėlęs ilgais, ar trumpais plaukais, arba gal bu-vo visai plikas kaip šios dienos šlapiai.

Tinoceras ingens.

Isz skeleto šitų sutvėrimų matyt tula jų giminysta su nosoragiais ir šlapiais. Kojos panašios į kojas šlapių, bet už tai visa vidu-rio kuno dālis tokia kaip pas nosaragius; aprie to jie dar isz dalies buwo panašūs ir į šiadien dar gywuojančius hippopotamus. Akis turėjo mažas, sėdinčias giliai, kaip tai yra ir pas nosaragius. Viršutiniame žande buwo įsodytos dvi aštrios iltys panašios į dur-tuvus. Pataičių iltys buwo mažesnės.

Galva ir viršutinis žandas Dinoceras mirabile.

Isz to visko matyt, kad dinoceratų ne ga-lima priskirti ne prie vieno isz šiadien gywuo-jančių žindancių žvėrių skyriaus, bet juose jungęsi ypatybės kelių skyrių šios dienos keturkojų. Nors jie turėjo kojas panašias į

šlapių, bet jiems truko tokios triubos, kokią turi šlapiai.

Ant galvos jie turėjo šešias išaugas pa-našias į ragus, kurios, gywuojant gyvuoliui, turbūt buwo uždengtos ne ragu, bet skura. Mokslinčiai mena, kad tos išaugos arba gum-bai buwo tai gamtos bandymas suteikti žvė-rims ragus ant atsigynimo ir gal but, kad su laiku isz tokių gumby, jiems labiausiai ištysus, ir pasidarė tikri ragai, skura uždengianti tuos gumbus su laiku persikeitė į ragą.

Kojos buwo tvirtos, kaulai jų pilni, bet už tai šitie žvėrys smegenis turėjo labai ma-zus; taigi matyt, kad žvėrys dinoceratų sky-riaus ne prigulėjo prie protingų. Smegenys labiausiai buwo panašūs į reptilijų negu į žin-dancių žvėrių smegenis ir teip maži, kad jie lengvai galėjo perlysti per tuštumas kaklo kaulų. Tokius mažus smegenis šiadien turi tik tuli Australijos krespiniai žvėrys. Vė-liesnių laikų žvėrių smegenys yra jau didesni ir bėgant laikui eina vis didyn.

Žvėrių dinoceratų skyriaus buwo diktaul laike darymosi vidurinių eoceno sluogsnių. Isz randamų liekanų matyt, kad jie gyweno di-delėms bandoms kaip šios dienos raguoti galvijai. Maitinosi žole, medžių lapais ir ki-tokiais augmenimis. Pabaigoj darymosi eo-ceno sluogsnių, kaip matyt, jie umai išnyko, bet dėl kokių priežasčių, tikrai nežinia. Profesorius Marsh tvirtino, kad dėl menko proto ir nerangumo jie negalėjo prisitaikyti prie persikeitusių tuose laikuose naujų sanlygų, kokias pagimdė geografiniai persikeitimai ant žemės pawirszius. Bet kad ant žemės sluo-gsnių ne matyt žymių tuose laikuose persikei-timų, tai profesorius Marsho išaiskinimą kaslink priežasčių išnykimo žvėrių dino-ceratų skyriaus kiti mokslinčiai atmėtė. Gal but, kad tie žvėrys isz Wyomingo persikėlė kitur, bet jų liekanų iki šiol ne rado, arba gal naujuose krasztuose, dėl kokių nors prie-žasčių, jų kaulai neužsiliko.

Muzejuje Yale kolegijos yra suvirsūm du šimtai dinoceratų skeletų ir atskirų kaulų. Profesorius Marsh aprašė tris gimines žvėrių dinoceratų skyriaus. Seniausia jų weislė yra tai teip Marsho praminta *Wintatherium*, nuo kalnų Winta, kur pirmiausiai užtikio liekanas šito žvėries; jis stovi ant žemiausio laipsnio, augščiausiai gi pasikėlusio weislė yra *Tinoceras*, kurio liekanas rado augštutiniuose sluo-gsiuose, isz ko matyt, kad paskutinė weislė at-sirado vėliau ir ilgiaus gyweno ant žemės.

Vidurj terp tų dviejų weislių užima *Di-noceras*; atmainų gi šitų sutvėrimų iki šiol mokslinčiai pažista apie 30.

Kadangi tuose krasztuose, kur randa lie-kanas žvėrių dinoceratų skyriaus, mažai žmo-nių, tai ir kaulus tų žvėrių, pirmiaus negu mokslinčiai, užtėmyjo gyvenanti čia indijo-nai nugriuvusių kalnų krasztuose. Žinoma, jie ne galėjo suprasti, kad kaulai kysanti isz nugriuvusių uolų yra kaulais senų gadynių gyvuolių, indijonai juos palaikė už kaulus sawo pratėvių, todėl jų ne rinko ir nenaiki-no. Paskui pasisekė juos užtėmyti baltvai džiūms medėjams, kurie leido į swietį viso-kias pasakas apie baisybes rodančias dantis drasiems medėjams isz po uolų ir kalnų užsi-rietimų. Pasakos medėjų atėjo į rytinius krasztus, isgirdo apie jas mokslinčiai ir užsi-manė arčiaus su toms niekam nepažįstamoms baisybėms susipažinti. Ant galo kaulai pa-teko ir mokslinčiams. Didžiasis vienok nuopelnai už supažindinimą su tais žingei-džiais sutvėrimais teisingai priguli profeso-riui Marshui, kurisai nesigailėjo nė darbo, nė vargo, ne kaštų siugdamas wieną po kitai ekspedicijas į tuos krasztus, kur išlįsioi kaulai seniai išnykusių žvėrių.

Vieta ta yra terp Uolinių ir Vasach kal-nų. Laikuose tvėrimosi kredinių žemės zie-vės sluogsnių buwo čia jūrės, bet paskui, iszkilus kalnams, jos likosi nuo oceano atskir-tos naujai iszkilusiais kalnais. Upės ir upe-liai gabeno čia sawo prekus wandenį, per ką ir atskirtoji jurių dalj vanduo darėsi vis ne teip surus ir ant galo pasidarė didelis prsko vandens ežeras arba gal čia ežerų eilė. Te-kanti isz wisų pusų vandens gabeno čia nuo-latai pieskų ir dumbų ir per amžių eiles su-nesė tų medėgų tiek, kad pripildė visą ežero užimančią lomą. Sukloto ežero vietoj sluo-gsniai tekancijų wandenų sunėsti, turi su vir-šum anglizkai mylią arba su wirsūm 5400 pėdustorio.

Ant išdžiuvimo tų ežerų atsiliepė dar ki-ta priezastis: upės tekancios isz ežero graužė vis giliaus sawo loviuos, o per tai, joms bėgo isz ežero vis daugiaus vandens, jo pawirsšio turėjo pulsti vis žemyn, o dugnas kilo augstyn ir ant galo ežerai išdžiuvo, likusj wandenį isz jo isgabeno tekancios upės. Šiadien vie-ta iszkilusai ant 6000 pėdų augščiaus ju-rių pawirszius. Tuose tai sluo-gsiuose, vietoj prieš daugelį amžių buvusijų ežerų, yra kaip kapinynuose palaidoti kunai prieš tuos am-žius gyvenusių sutvėrimų, kurių gal didesnę dalį sugabeno į ežerą tekanti vandens; isz tų wandenų iki šiam laikui užsiliko upė Colora-do.

Profesorius Marsh, tirinėdamas sluo-gsius pasidarusius vietoj tų senovės ežerų 1870m. užtikio pirmas liekanas žvėrių dino-ceratų skyriaus. Tuose krasztuose užtikio jis ir liekanas musų arklių pratėvių, isz kurių persitikirino, jog arkliai pačina nuo mažo keturkojo turinčio ant kojų po penkis pir-stus; bet apie tuos sutvėrimus pakalbėsimė sawo laike. Čia teip jau rado daug liekanų draskancių žvėrių, teipogi mintancių vaba-lais ir graužiančių. Netruko teipogi repti-lijų, kadangi čia rado ne mažai liekanų kro-kodilų, želvų, driežų, žalcų; yra nemažai ir žuvų liekanų.

SECRET

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota
DWIEMS MEDALIAIS

...singa ir artistiską išdirbimą.

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZA-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turū už garbę apreikšti gudo-
dniešius Kunjams ir gudošin.
Draugavėms, kad aš dirbu vi-

sus augšeciaus paminētus daig-
tus **Piglausel, Teisinglausel**

iz Geriausel, nes per 80 metų
uzsiimdama išsidirbimais įėjau
verliause praktika ir dėl to galui
viską padirbti pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LESTER W. DAKARAS

MARJA DOWIATT.
Kauno gub. Szanliu pawiete

723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.	Telefonas: Canal 78. Telefonuoti galima iss kiekvienos aptiekos.
--	---

THE INDEPENDENT

T. ANDRIUSZEVIČAITĖ
— DIRBA —
**Arnotus, Karunas ir wisus ba
nytinis paredus,**
— Telpogi —
Drangsystems: Wellawas, Sarpas, Kukardas ir
Mokinausi to darbo Warsawoj, dirbau jį k
Mokinausi Lietuwoj ir treti male kaip Amerikoje.

sa darba gerai pažystu. Lietuviški kunigai lietuviškos draugystės reikalaudami draugams ar bažnytinio išdirbimo pasykyte pas

 ne klausdami prekiu, o persitirkinate kad m
prekes yra pigesnes ir darbas gerasnis kaip len
asz sawo iszdirbimus gwarantuoja.
Su Guodone,
T. Andriuszewiczaitė, 115 W. Division St., Chicago, Ill.
Diemanto Elektros Kryžius

Vy skatinamas teipgi Vokta Kryžium, kietė mūšio atga-
po iškrasties Austrijoje, - ir pasidekavojant savo dau-
Krylius tas veik prasitpatino, Wokietijoj, Pankuzi
Skandinavijoj ir kitose Europos szalyse, ir azend-

[illegible]

gruoga geriausio uksuso krysima ir laikyk per koi
minucziu. Walkams, ziurint pagal amziu, uksusa reik
wandeniu atakiesti. Preke to Kryziaus yra Wienas de
a ir gwarantuojame, kad jis suteiks takia pat nauda 'b

[illegible]

lietuwiszka Antieka

257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisoku aptiekoirisku taworj czioftykaszciu ir ufrubediniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligitonias rodas dykal.

Aptiekoje galima susikaboti: lenkiskai, ruskai, lietuwiskai ir danguirj hitikon kalbe.

257. TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

J. LESZCZYNSKIO Lenkiskai - Lietuviszka APTEIKA 316 S. Morgan St., Chicago, Ill.	A. Sakurskis & Co. Lietuviszkas CIGARU FABRIK
---	--

Turi geriausės gydyklas nuo visokių gy; užlaiko visokės Europinės žoleles.

Geo. M. Glaser, M.
Medicinos Doktoras.
Gydo wiskas ligas, turi gerianes
Tel. Yards 709.

NERVITA Sugraskina nužodyta vyrų stipruma ir drąsoma. Gydo impotenciją, stabdo naktinį nelygų ir ankstyvą ejakuliaciją.

ka sperācijas viskoitāne atslēdz
 mus,

667 32nd St., Chicago

OFISU WALDOWALOS:
 1819 ryto, no 12—20 pēdētā pēdētā
 TELEFONAS YARD 885.

Kas pristus 35c.

Dr. M. P. Kossakauskis, Paceto markemis, aplaikys tuzina,
50c — du tuzinu, kas \$1.00 — penkis

3315 S. MORGAN UL.
 Aptiekoje J. Leszczynskio,
 koźna diena
 nuo 10-tos iki 12-tos adynos
 priesz pietus.
 CHICAGO. ILL.

gintus naujai pagerintos poperos grom
 rassymlui, su naujaise papuosizmais,
 skaitlymais, Paryžiaus kwietkomi
 naujos mados konvertais.

Address:
 W. Kudarauckas,
 Box 234 Lawrence, Ma

100